

برای تکمیل فرآیند نوشتن آنتروپیا ملک به زبان هم وردا (زبان سببی) باید معادله ماکسول را در یک شکل ساده کنیم و همچنین نیروی لورنتس را هم در این سیستم معادله فیلد ماکسول به شکل زیر است.

$$\vec{\nabla} \cdot \vec{E} = \rho$$

$$\vec{\nabla} \times \vec{B} - \frac{\partial \vec{E}}{\partial t} = \vec{j}$$

(۱۶-۱)

این معادله را در زبان تانسور field-strength tensor $F^{\alpha\beta}$ و جری j^β به شکل زیر است

$$\partial_\alpha F^{\alpha\beta} = j^\beta \quad (16-2)$$

برای تانسور $F^{\alpha\beta}$ (دوگان field-strength tensor) dual field-strength tensor $*F^{\alpha\beta}$ معادله $\vec{\nabla} \cdot \vec{B} = 0$ و $\vec{\nabla} \times \vec{E} + \frac{\partial \vec{B}}{\partial t} = 0$ را می توان به شکل زیر نوشت

$$\partial_\alpha *F^{\alpha\beta} = 0 \quad (16-3)$$

نیروی لورنتس \vec{f} که از \vec{E} و $\vec{v} \times \vec{B}$ حاصل می شود به شکل زیر است

$$\frac{d\vec{p}}{dt} = q (\vec{E} + \vec{v} \times \vec{B}) \quad (16-4)$$

\vec{p} نسبت قضاوی \vec{p} و بردار انرژی-تکانه است.

$$\alpha=0 \quad \frac{dp^0}{dt} = q F^{0\beta} u_\beta = q F^{00} u_0 + q F^{0i} u_i$$

$$= q (-E_i) (-u_i) = q \vec{E} \cdot \vec{u} \quad (17-12)$$

$$\alpha=j \quad \frac{dp^j}{dt} = q F^{j\beta} u_\beta = q F^{j0} u_0 + q F^{ji} u_i$$

$$= q E_j u^0 + q \underbrace{\epsilon^{kji} B_k}_{\epsilon^{jik} u_i B_k} u_i = q (u^0 \vec{E} + \vec{u} \times \vec{B}) \quad (17-13)$$

برای تشکیل ماتریس $F^{\alpha\beta}$ و $G^{\alpha\beta}$ (ماتریس $G^{\alpha\beta}$ در بالا) باید دو نوع $F^{\alpha\beta}$ را در نظر بگیریم
 تشکیل کنیم $F^{\alpha\beta} = (\vec{E}, \vec{B})$ ، $G^{\alpha\beta} = (\vec{D}, \vec{H})$

$$F^{\alpha\beta} = \begin{pmatrix} 0 & -E_x & -E_y & -E_z \\ E_x & 0 & -B_z & B_y \\ E_y & B_z & 0 & -B_x \\ E_z & -B_y & B_x & 0 \end{pmatrix} \quad (17-14)$$

برای $G^{\alpha\beta}$ ،
 $E \rightarrow D$
 $B \rightarrow H$

شکل هم در دو حالت با هم تفاوت ندارد. به شرطی که در هر دو حالت به شکل زیر است.

$$\partial_\alpha G^{\alpha\beta} = J^\beta, \quad \partial_\alpha F^{\alpha\beta} = 0 \quad (17-15)$$

تبدیل تانسور شدت میدان در دستگاه‌های مختلف

آنرا می‌توان به تانسورها $F^{\mu\nu}, F_{\mu\nu}$ از دیدگاه لورنتس هم در ∂_μ به درک A_μ به درک A_μ (به اندک خود لورنتس هم) هستند. جهت تبدیل لورنتس به شکل زیر تبدیل می‌شوند.

$$F^{\mu\nu} = \Lambda^\mu_\rho \Lambda^\nu_\sigma F^{\rho\sigma} \quad (17-16)$$

که اگر بخواهیم این را با هم نشان ماری بنویسیم $F' = \Lambda F \Lambda^T$ ، خواهیم داشت. این بدین معنی است که نام S از میدان الکتریکی و مغناطیسی \vec{E}, \vec{B} را در نظر داشته باشد، در دستگاه S .

این میدان‌ها متفاوت، از رابطه (17-16) به دست می‌آید.

جهت یادآوری، اگر ماتریس دوران R 3×3 که $R^T R = 1$ می‌توان ماتریس تبدیل لورنتس را به صورت زیر ساخت

$$\Lambda^\mu_\nu = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & & & \\ 0 & & R & \\ 0 & & & \end{pmatrix} \quad (17-17)$$

برای تغییر در سیربندی استاندارد

$$\Lambda^\mu_\nu = \begin{pmatrix} \gamma & -\gamma\beta & 0 & 0 \\ -\gamma\beta & \gamma & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \quad (17-18)$$

تبدیل را داریم

اگر از تبدیلیت لورنتس فقط دوران را در نظر بگیریم خواهیم داشت :

$$\vec{E}' = R \vec{E} \quad , \quad \vec{B}' = R \vec{B} \quad (17-19)$$

برای تعیین رابطه (17-19) ایشان خواهیم داد.

$$F'^{\mu\nu} = \Lambda^\mu_\rho \Lambda^\nu_\sigma F^{\rho\sigma} \rightarrow \text{پیش از این} \quad F' = \Lambda F \Lambda^T$$

$$\Lambda F \Lambda^T = \left(\begin{array}{c|ccc} 1 & 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & \cos\theta & -\sin\theta & 0 \\ 0 & \sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right) \left(\begin{array}{c|ccc} 0 & -E_x & -E_y & -E_z \\ \hline E_x & 0 & -B_z & B_y \\ E_y & B_z & 0 & -B_x \\ E_z & -B_y & B_x & 0 \end{array} \right)$$

دوران حول محور z با زاویه θ

ماتریس تبدیلیت $F^{\mu\nu}$

$$\times \left(\begin{array}{c|ccc} 1 & 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & \cos\theta & \sin\theta & 0 \\ 0 & -\sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right) \quad \text{دوران حول محور z با زاویه } \theta \quad \Lambda^T \quad (17-20)$$

$$= \left(\begin{array}{c|ccc} 1 & 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & \cos\theta & -\sin\theta & 0 \\ 0 & \sin\theta & \cos\theta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{array} \right) \left(\begin{array}{c|ccc} 0 & -E_x \cos\theta + E_y \sin\theta & -E_x \sin\theta - E_y \cos\theta & -E_z \\ \hline E_x & B_z \sin\theta & -B_z \cos\theta & B_y \\ E_y & B_z \cos\theta & B_z \sin\theta & -B_x \\ E_z & -B_y \cos\theta + B_x \sin\theta & -B_y \sin\theta + B_x \cos\theta & 0 \end{array} \right)$$

(17-21)

$$= \begin{pmatrix} 0 & -E_x \cos\theta + E_y \sin\theta & -E_x \sin\theta - E_y \cos\theta & -E_z \\ \cos\theta E_x - \sin\theta E_y & \frac{B_z \sin\theta \cos\theta - B_x \cos\theta \sin\theta}{B_z} & \frac{-B_x \cos^2\theta - B_y \sin^2\theta}{B_z} & \cos\theta B_y + \sin\theta B_x \\ \sin\theta E_x + E_y \cos\theta & \frac{B_x \sin^2\theta + B_y \cos^2\theta}{B_z} & \frac{-B_x \cos\theta \sin\theta + B_y \sin\theta \cos\theta}{B_z} & \sin\theta B_y - \cos\theta B_x \\ E_z & -B_y \cos\theta - B_x \sin\theta & -B_y \sin\theta + B_x \cos\theta & 0 \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} 0 & -E'_x & -E'_y & -E'_z \\ E'_x & 0 & -B'_z & B_y \\ E'_y & B_z & 0 & -B_x \\ E'_z & -B_y & B_x & 0 \end{pmatrix}$$

حول مسلك التيارى حول Z بازاو

تسوية $F'^{\mu\nu}$ في S'

$$\begin{cases} E'_x = E_x \cos\theta - E_y \sin\theta \\ E'_y = E_x \sin\theta + E_y \cos\theta \\ E'_z = E_z \end{cases}$$

$$\begin{cases} B'_x = B_x \cos\theta - B_y \sin\theta \\ B'_y = B_x \sin\theta + B_y \cos\theta \\ B'_z = B_z \end{cases}$$

حال به بررسی اثر بستر (boost) در تبدیل لورنتس می پردازیم. نیز در راستای x در نظر می گیریم.
 دستگاه S' با سرعت v نسبت به S حرکت می کند.

پس سوال: $F'^{01} = -E'_x = \Lambda^0_\rho \Lambda^1_\sigma F^{\rho\sigma}$ (17-23)

ماتریس Λ^μ_ν به صورت زیر می باشد:

$$\Lambda^\mu_\nu = \begin{pmatrix} \gamma & -\gamma\beta & 0 & 0 \\ -\gamma\beta & \gamma & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} -E'_x &= \Lambda^0_0 \Lambda^1_1 F^{01} + \Lambda^0_1 \Lambda^1_0 F^{10} \\ &= \gamma^2 (-E_x) + (-\gamma\beta)^2 E_x = -E_x \gamma^2 (1 - \beta^2) = -E_x \end{aligned}$$

(17-24)

$$\begin{aligned} F'^{02} = -E'_y &= \Lambda^0_\rho \Lambda^2_\sigma F^{\rho\sigma} \\ &= \Lambda^0_0 \Lambda^2_2 F^{02} + \Lambda^0_1 \Lambda^2_2 F^{12} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &= \gamma(1)(-E_y) + (-\gamma\beta)(1)(-B_z) \\ -E'_y &= -\gamma(E_y - \beta B_z) \end{aligned}$$

(17-25)

$$\begin{aligned} F'^{03} = -E'_z &= \Lambda^0_\rho \Lambda^3_\sigma F^{\rho\sigma} = \Lambda^0_0 \Lambda^3_3 F^{03} + \Lambda^0_1 \Lambda^3_3 F^{13} \\ &= \gamma(1)(-E_z) + (-\gamma\beta)(1)(B_y) = -\gamma(E_z + \beta B_y) \end{aligned}$$

(17-26)

حد برای میدان مختصات گالیلیائی

$$\begin{aligned}
 F'^{12} &= -B'_z = \Lambda^1_\rho \Lambda^2_\sigma F^{\rho\sigma} \\
 &= \Lambda^1_0 \Lambda^2_2 F^{02} + \Lambda^1_1 \Lambda^2_2 F^{12} \\
 &= (-\gamma\beta)(1)(-E_y) + \gamma(1)(-B_z) = -\gamma(B_z - \beta E_y)
 \end{aligned}$$

$$B'_z = \gamma(B_z - \beta E_y) \quad (17-27)$$

البته باید گفت از آنجا که در واحدهای SI که تعداد میدان الکتریکی و مغناطیسی باید نسبت به یکدیگر متصل است
 در تبدیل استاندارد روابط تبدیل میدان به صورت زیر است.

$$\begin{cases}
 E'_x = E_x & B'_x = B_x \\
 E'_y = \gamma(E_y - vB_z) & B'_y = \gamma(B_y + \frac{v}{c^2} E_z) \\
 E'_z = \gamma(E_z + vB_y) & B'_z = \gamma(B_z - \frac{v}{c^2} E_y)
 \end{cases}$$

(17-28) (17-29)

جالب است بدانید توجه کرد که میدان الکتریکی و مغناطیسی در راستای حرکت \vec{v} بدون تغییری مانند تکرار است
 موله های میدان در راستای حرکت هیچ جا هم نمی آید. جالب دیگر این است که میدان الکتریکی از دید
 یک ناظر از دید دیگری تبدیل به میدان مختصات گالیلیائی می شود.

تبدیل میدان‌ها را بر خواهد داشت. $v \ll c$ تبدیل میدان‌ها را بر خواهد داشت.

$$\vec{E}' = \vec{E} + \vec{v} \times \vec{B} \quad , \quad \vec{B}' = \vec{B} \quad (17-30)$$

در این رابطه جنرال تبدیل تبدیل میدان‌ها می‌توان در نظر گرفت. در حالتی که $v \ll c$ تبدیل تبدیل میدان‌ها را بر خواهد داشت.

تبدیل کلاسیکی نیز در الکتریسیته و مغناطیسیت می‌تواند به این صورت بیان شود:

Classical Electrodynamics by John David Jackson
Third Edition - Wiley 1999. Eq 11.149

$$\vec{E}' = \gamma (\vec{E} + \vec{\beta} \times \vec{B}) - \frac{\gamma^2}{\gamma+1} \vec{\beta} (\vec{\beta} \cdot \vec{E}) \quad (17-31)$$

$$\vec{B}' = \gamma (\vec{B} - \vec{\beta} \times \vec{E}) - \frac{\gamma^2}{\gamma+1} \vec{\beta} (\vec{\beta} \cdot \vec{B}) \quad (17-32)$$

مثال: به عنوان یک مثال فرض کنید یک توزیع بار خطی با چگالی η در راستای x قرار داشته باشد. میدان الکتریکی این توزیع بار در دستگاه S به صورت زیر است:

$$\vec{E} = \frac{\eta}{2\pi\epsilon_0 (y^2 + z^2)} \begin{pmatrix} 0 \\ y \\ z \end{pmatrix} \quad (17-33)$$

میدان مغناطیسی نیز برای این توزیع بار استاتیکی صفر است.

حال فرض کنید نظر کرده باشیم که در این حالت x موازی با \vec{r} است و در این صورت $B_x = B_y = B_z = 0$ و میدان الکتریکی در این حالت به صورت زیر است.

$$B_x = B_y = B_z = 0$$

$$E_x = 0 \quad E_y = \frac{\eta y}{2\pi\epsilon_0 (y^2 + z^2)} \quad E_z = \frac{\eta z}{2\pi\epsilon_0 (y^2 + z^2)} \quad (17-34)$$

با تبدیل کورسیتی در اینجا خواهیم دید که

$$\left\{ \begin{aligned} E'_x &= E_x = 0 \\ E'_y &= \gamma (E_y - v B_z) = \frac{\gamma \eta y}{2\pi\epsilon_0 (y^2 + z^2)} \\ E'_z &= \gamma (E_z + v B_y) = \frac{\gamma \eta z}{2\pi\epsilon_0 (y^2 + z^2)} \end{aligned} \right. \quad (17-35)$$

$$\left\{ \begin{aligned} B'_x &= B_x = 0 \\ B'_y &= \gamma (B_y + \frac{v}{c^2} E_z) = \frac{\gamma v \eta z}{c^2 2\pi\epsilon_0 (y^2 + z^2)} \\ B'_z &= \gamma (B_z - \frac{v}{c^2} E_y) = \frac{-\gamma v \eta y}{c^2 2\pi\epsilon_0 (y^2 + z^2)} \end{aligned} \right. \quad (17-36)$$

حال می توانیم موقعیت درست آنرا را به شرط برداری بنویسیم. از آنجایی که \vec{r} موازی با \vec{v} است و \vec{r} در این حالت $y=y$ و $z=z$ است. بنابراین $\vec{r} = x\hat{i} + y\hat{j} + z\hat{k}$ و $\vec{v} = v\hat{i}$ است. در این صورت $\vec{r} \cdot \vec{v} = vx$ و $r = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$ است. در این صورت $\vec{r} \cdot \vec{v} = vx$ و $r = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$ است.

$$\vec{E} = \frac{\eta \gamma}{2\pi \epsilon_0 (y^2 + z^2)} \begin{pmatrix} 0 \\ y \\ z \end{pmatrix} = \frac{\eta \gamma}{2\pi \epsilon_0 (y'^2 + z'^2)} \begin{pmatrix} 0 \\ y' \\ z' \end{pmatrix} \quad (17-37)$$

$$\vec{B} = \frac{\eta \gamma v}{2\pi \epsilon_0 c^2 (y^2 + z^2)} \begin{pmatrix} 0 \\ z \\ -y \end{pmatrix} = \frac{\eta \gamma v}{2\pi \epsilon_0 c^2 (y'^2 + z'^2)} \begin{pmatrix} 0 \\ z' \\ -y' \end{pmatrix} \quad (17-38)$$

تعدادی های دم از آنده $y = y'$ و $z = z'$ استفاده شده است.

در مورد میدان الکتریکی، جوا به بدلت آمده که به آن است که بار (مجموعی بار) تغییر کرده است $\eta' = \eta \gamma$ که این تغییر به دلیل انقباض لورنتزی است.

اما در مورد میدان مغناطیسی ناظر I' جویفی را به صورت $I' = -\gamma \eta v$ مشاهده کرده است. میدان مغناطیسی به صورت زیر نوشته می شود.

(17-39)

$$\vec{B} = \frac{\mu_0 I'}{2\pi \sqrt{y'^2 + z'^2}} \hat{\phi}'$$

که $\hat{\phi}'$ زاویه سطحی است که محور آن x است.

این همان نتیجه ای است که شما از قانون آمپر $\oint \vec{B} \cdot d\vec{l} = \mu_0 I_{enc}$ انتفا بردارید و می این نتیجه را از قانون گاوس + تبدیل لورنتز به دست آورده است. به بیان دیگر می توان میدان مغناطیسی را به عنوان اثر نسبی در نظر گرفت و الکتروستاتیک را الکتروستاتیک نامید.

مثال دوم: فرض کنید بار Q در دستگاه S ایستا است. میدان الکتریکی توسط رابطه زیر داده می شود.

$$\vec{E} = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0 r^2} \hat{r} = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0 [x^2 + y^2 + z^2]^{\frac{3}{2}}} \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} \quad (17-40)$$

حالت فرض کنید به همین بار Q در دستگاه S' که با سرعت v در جهت \hat{x} حرکت می کند. میدان الکتریکی با توجه به تبدیلی لورنتز که برای میدان حساب است در S' می توان میدان الکتریکی در جهت \hat{x} را بدست می آید.

$$\vec{E}' = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0 [\gamma^2 x^2 + y^2 + z^2]^{\frac{3}{2}}} \begin{pmatrix} \gamma x \\ \gamma y \\ \gamma z \end{pmatrix} \quad (17-41)$$

حال میدان میدان را در دستگاه S' با توجه به تبدیلی لورنتز S به S' می آید.

$$\left. \begin{aligned} x &= \gamma(x' + vt') \\ y &= y' \\ z &= z' \end{aligned} \right\} \quad (17-42)$$

$$\vec{E}' = \frac{Q\gamma}{4\pi\epsilon_0 [\gamma^2 (x' + vt')^2 + y'^2 + z'^2]^{\frac{3}{2}}} \begin{pmatrix} x' + vt' \\ y' \\ z' \end{pmatrix}$$

در دستگاه S' بار Q در $\vec{x}' = (-vt', 0, 0)$ قرار دارد.

حالت در زمان $t' = 0$ در دستگاه S به بار نگاه کنیم. در این صورت میدان الکتریکی به

صورت شعاعی به بیرون گسترش می شود. در جهت $t = \begin{pmatrix} x' \\ y' \\ z' \end{pmatrix}$

و در این حالت میدان الکتریکی همگن گرد نیست. این بدین دلیل است که فرج را به (17-42) همگن گرد نیست. به خاطر حاصل γ^2 در x'

در زمان $t' = 0$ فرج گسترش می یابد و از بیرون گسترش می یابد.

$$\gamma^2 x'^2 + y'^2 + z'^2 = \gamma^2 x'^2 + \underbrace{x'^2 + y'^2 + z'^2}_{r'^2} - x'^2$$

$$= (\gamma^2 - 1) x'^2 + r'^2 = \frac{v^2}{c^2} \gamma^2 x'^2 + r'^2 \quad (17-43)$$

از اینجا می توان $x' = r' \cos \theta$ (به تعریف زوایای تصویر استنباط)

$$= \left(\frac{v^2 \gamma^2}{c^2} \cos^2 \theta + 1 \right) r'^2 \quad \downarrow \text{زیرین معنی بردار } x', r'$$

(17-44)

$$= \left(\frac{v^2 \gamma^2}{c^2} - \frac{v^2 \gamma^2}{c^2} \sin^2 \theta + 1 \right) r'^2$$

$$= \gamma^2 \left(\frac{v^2}{c^2} - \frac{v^2}{c^2} \sin^2 \theta + \left(1 - \frac{v^2}{c^2} \right) \right) r'^2$$

$\underbrace{\hspace{10em}}_{\gamma^{-2}}$

$$\text{مخرج} = \gamma^2 \left(1 - \frac{v^2}{c^2} \sin^2 \theta \right) r'^2$$

این میدان می باشد که میدان الکتریکی را در استیفا S به همگونی از می نویسم

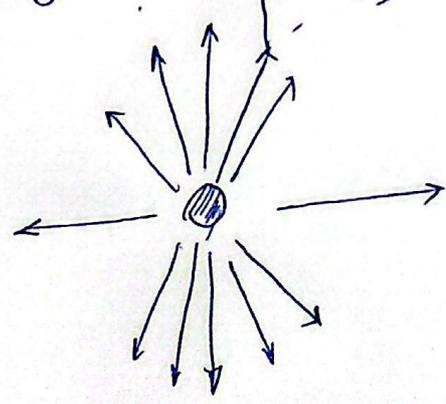
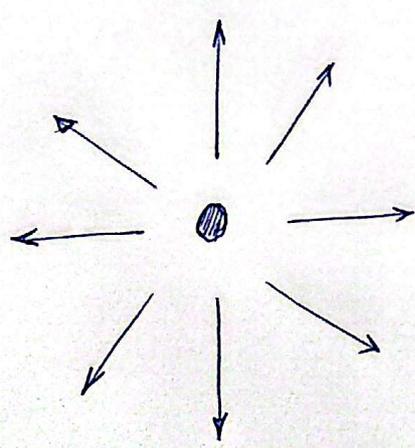
$$\vec{E} = \frac{1}{\gamma^2 \left(1 - \frac{v^2 \sin^2 \theta}{c^2} \right)^{3/2}} \cdot \frac{Q \hat{r}'}{4\pi \epsilon_0 r'^2} \quad (4-45)$$

میدان الکتریکی در جهت محور z

میدان الکتریکی در راستای x کاهش می یابد در راستای y, z

$$\frac{1}{\left(1 - \frac{v^2 \sin^2 \theta}{c^2} \right)^{3/2}}$$

افزایش در $\theta \rightarrow \frac{\pi}{2}$ یعنی در سطح عمود



میدان الکتریکی همگونی در استیفا S

میدان الکتریکی در استیفا S
افزایش شده در راستای محور

حال میدان مقصود را به سادگی می توانیم حساب کنیم

$$\vec{E} = \frac{Q}{4\pi\epsilon_0 [x^2 + y^2 + z^2]^{3/2}} \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} \quad \vec{B} = 0 \quad (17-46)$$

$$B'_x = B_x = 0 \quad (17-47)$$

$$B'_y = \gamma (B_y + \frac{v}{c^2} E_z) = \gamma \frac{v}{c^2} E_z$$

$$B'_z = \gamma (B_z - \frac{v}{c^2} E_y) = -\gamma \frac{v}{c^2} E_y$$

$$\vec{B}' = \frac{\mu_0 Q \gamma v}{4\pi [x^2 + y^2 + z^2]^{3/2}} \begin{pmatrix} 0 \\ z \\ -y \end{pmatrix} \quad (17-48)$$

از آنجا که $c^2 = \frac{1}{\epsilon_0 \mu_0}$ است، در تمام این فرمولها، با تبدیل مختصات می توانیم حساب کنیم

$$\vec{B}' = \frac{\mu_0 Q \gamma v}{4\pi [\gamma^2 (x' + vt')^2 + y'^2 + z'^2]^{3/2}} \begin{pmatrix} 0 \\ z' \\ -y' \end{pmatrix} \quad (17-49)$$